

Uppföljning

2004

av

**UNGDOMSPOLITISKT
HANDLINGSPROGRAM FÖR**

2001

INNEHÅLL	Sida
1. INLEDNING	
1.1 Bakgrund	1
1.2 Mål och Syfte	1
1.3 Metod	2
1.4 Uppföljning	2
2. BYGGSTENARNA	3
2.1 SKOLA	4
2.2 BOSTÄDER	6
2.3 KULTUR/FRITID	7
2.4 ARBETSMARKNAD	9
2.5 LANDSBYGD	
10	
2.6 MILJÖ	11
2.7 INFLYTANDE	12
3. GENOMFÖRANDE	13
Uppföljning 2004	

1. INLEDNING

1.1 Bakgrund

Haparanda har ett ungdomsråd sedan november-92 som bl a arbetat med arrangemang av skilda slag. Ungdomarna har anordnat ungdomskonferenser, examensfester, caféverksamhet samt samarbete med fritidsledarprogrammet. Ungdomsrådet har också bedrivit internationellt ungdomsutbyte. Allt arbete har också ett drogförebyggande syfte. Ungdomsrådet har Ungdomens Hus som bas för sin verksamhet tillsammans med personal från fritid/ungdom inom barn och ungdomsförvaltningen. Sedan okt-99 har Ungdomens Hus funnits. Lokalerna är mycket vackert belägna i gamla järnvägsstationen som färdigställdes 1917. Aktiviteter som finns i huset är bl a caféverksamhet, gruppverksamhet, replokaler för rockgrupper, dataverksamhet, lokalradio, föreningar, konferenslokaler, ungdomsmottagning. Sedan hösten 2000 bedriver gymnasieskolan undervisning i Ungdomens Hus. Ungdomsrådet anordnar regelbundet olika arrangemang samt förfogar över egen budget.

Ungdomsrådet i Haparanda vill säkerställa ungdomsperspektivet i utvecklingen av Haparanda Stad genom framtagandet av ett ungdomspolitiskt handlingsprogram (UPH). På initiativ av ungdomsrådet i Haparanda Stad har kommunfullmäktige beslutat att kommunen ska ta fram ett ungdomspolitiskt handlingsprogram som ska underställas kommunfullmäktige senast 2001-06-30. Det ungdomspolitiska programmet skall tydligt och klart visa hur Haparanda Stad skall kunna bli en än bättre kommun för unga människor att leva och verka i.

Programmet har arbetats fram i en process och partnerskap mellan ungdomar, politiker och företrädare för olika verksamheter. Utgångspunkten för programmets innehåll är de frågor som ungdomarna har intresse av att lyfta fram i den fortlöpande dialog som kommer att ske mellan ungdomar och politiker.

1.2 Mål och syfte

Haparanda Stad har i sitt lokala tillväxtavtal lyft in ungdomarna som en viktig målgrupp för framtida satsningar och i detta sammanhang har ett UPH en viktig funktion att fylla. Att förbättra och utveckla demokratin är en viktig sak för Haparanda Stad och vi ser ungdomarna som en nyckelgrupp i detta arbete. Haparanda är den kommun i landet som har det lägsta valdeltagandet samt är den mest invandrartäta kommunen i Sverige. De övergripande målsättningar med programmet är:

- Att säkerställa ungdomsperspektivet i Haparanda Stad.
- Att skapa öppna kanaler mellan ungdomar, politiker, skola
- Att skapa reellt inflytande i den politiska beslutande processen

För att nå dessa övergripande målsättningarna kommer Haparanda Stad årligen i samarbete med ungdomsrådet anordna dialogträffar/rådslag/e-demokrati mellan politiker och ungdomar för att efterhöra de ungas röst. Ungdomsrådet kommer därutöver fortlopande att bjuda in politiker från dom olika partierna som finns i kommunfullmäktige för att dryfta aktuella ungdomsfrågor med utgångspunkt från UPH.

Målet är också att i framtiden arbeta fram ett gemensamt UPH tillsammans med Torneå stads ungdomar.

1.3 Metod

UPH-gruppen har som tillvägagångssätt haft regelbundna möten, där gruppen behandlat olika frågeställningar som ungdomarna velat skriva in i ett Ungdomspolitiskt Handlingsprogram.

För att stärka den demokratiska processen i det ungdomarna velat skriva om, har man genomfört ett Ungdomsrådslag på Internet. Rådslaget genomfördes i samarbete mellan Haparanda Stad och Votia Empowerment under första veckan i april 2001 och bestod av 30 Internet-baserade frågor om skola, fritid, påverkansmöjligheter och framtid. Målgruppen var ungdomar födda 1982 - 1988 och syftet var att skapa direktkommunikation mellan ungdomar och politiker samt att låta ungdomar påverka Haparandas ungdomspolitiska handlingsprogram. En femtedel 20% av alla kommunens ungdomar deltog och svarade på frågorna. Könsfördelningen var 50/50 med jämn åldersfördelning mellan 13 - 19år och hela 43 ungdomar önskade bli kontaktade av ungdomsrådet.

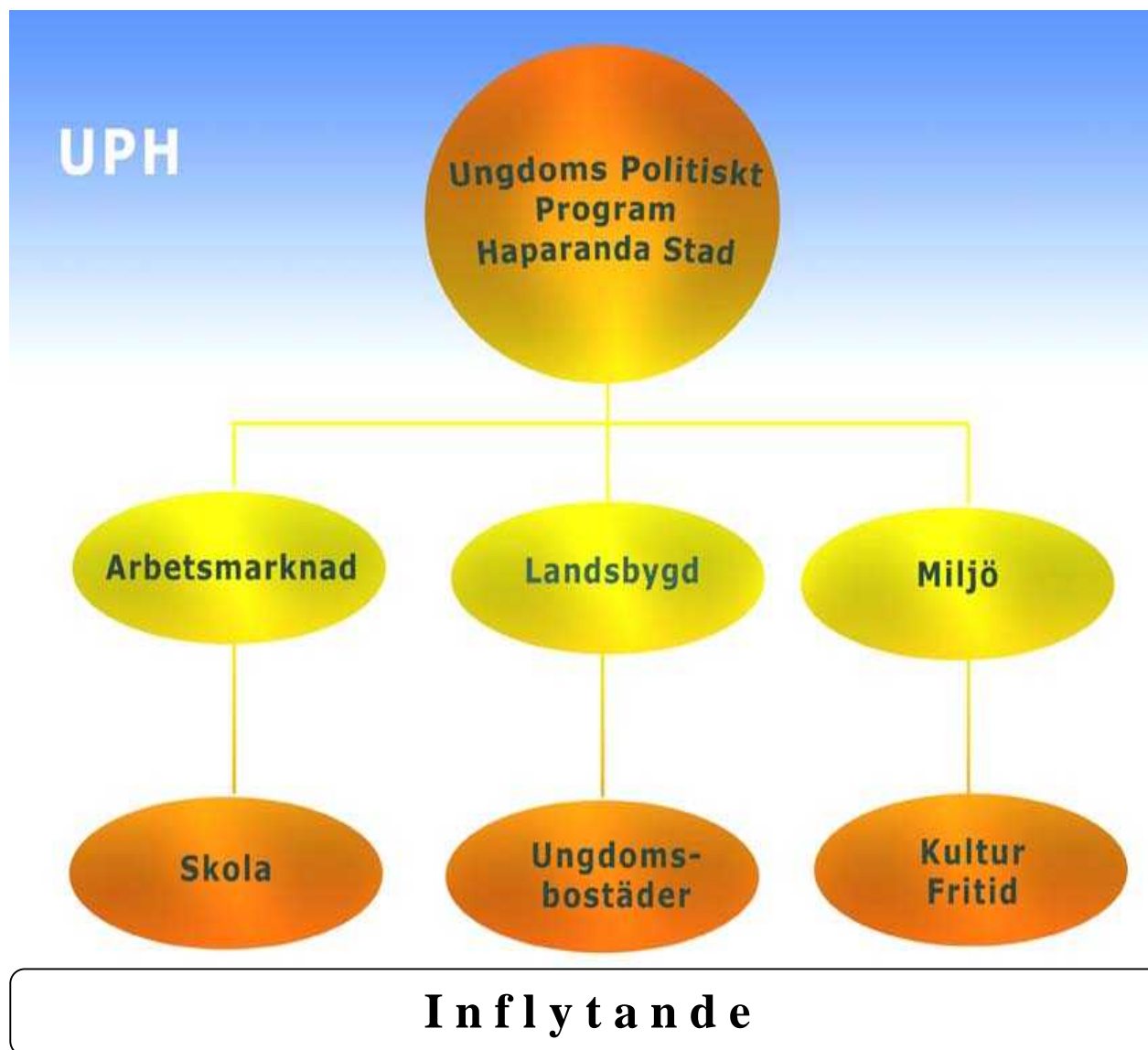
I ungdomsrådslaget var responsen på det öppna svaren enorm, d v s i svar där ungdomarna själv fritt kunde skriva in sina förslag och synpunkter. Ungdomsrådet ansvarar för en vidare bearbetning av de många fina förslag och synpunkter som inte finns inskrivna i UPH.

1.4 Uppföljning

Ungdomspolitiska Handlingsprogrammet antogs juni 2001 i sin helhet vid kommunfullmäktige. Uppföljning av programmet har konternueligt gjorts med berörda förvaltningschefer. Syftet är att levandegöra programmet samt revidera eller komplettera handlingsprogrammet.

2. BYGGSTENARNA

Ungdomarna har beslutat sig för att skriva ett Ungdomspolitiskt Handlingsprogram med sju så kallade byggstenar:

Under följande punkter presenteras innehållet i varje byggsten med det konkreta förslag som ungdomarna arbetat fram.

2.1 SKOLA

Byggstenarna i programmet behandlar olika skolsituationer där eleverna söker inflytande. Ett Ungdomspolitiskt Program förutsätter att ge ungdomarna större utrymme till att påverka och utveckla skolan vad det gäller utbildning och miljö. Påverkan från skolan och dess personal är mycket stor mot barn och ungdomar, därför är skolans arbetssätt oerhört viktigt när det gäller förhållningssättet, när det gäller inflytande och demokrati. Ungdomsrådet tycker att lärarna på skolan är en nyckelgrupp för att kunna föra in demokratifrågorna i skolan, dels genom ett eget demokratiämne eller inom skolans val.

Haparanda Stad ser ungdomsrådet och elevråden på skolorna som viktiga länkar mellan politiken och de unga. Elevråden på skolorna i Haparanda blir en viktig remissinstans för skolledningen i Haparanda Stad. De som deltar i ungdomsrådet och elevrådet ska ha rätt till kompletterande undervisning för att kunna fullfölja sina uppdrag som förtroendevalda.

Utveckla skolan mot det livslånga lärandet och till att bli centrat i lokalsamhället. Skolan är en inspirerade kunskapscentra för livslångt lärande, ett nav, en förebild, en viktig del av lokalsamhället - staden, stadsdelen, byn, en social knutpunkt för alla åldrar. Skapa en gemensam högskola Haparanda/Torneå enligt regionala utvecklingsplanen Haparanda Torneå vision 2020. På sikt innebär detta att ungdomarna i högre utsträckning väljer att bo kvar i hemorten genom goda möjligheter till studier och arbete och en meningsfull fritid.

I Ungdomsrådslaget framkom tydligt att ungdomarna vill se en förbättring på kapprummen/korridorerna och skolmaten.

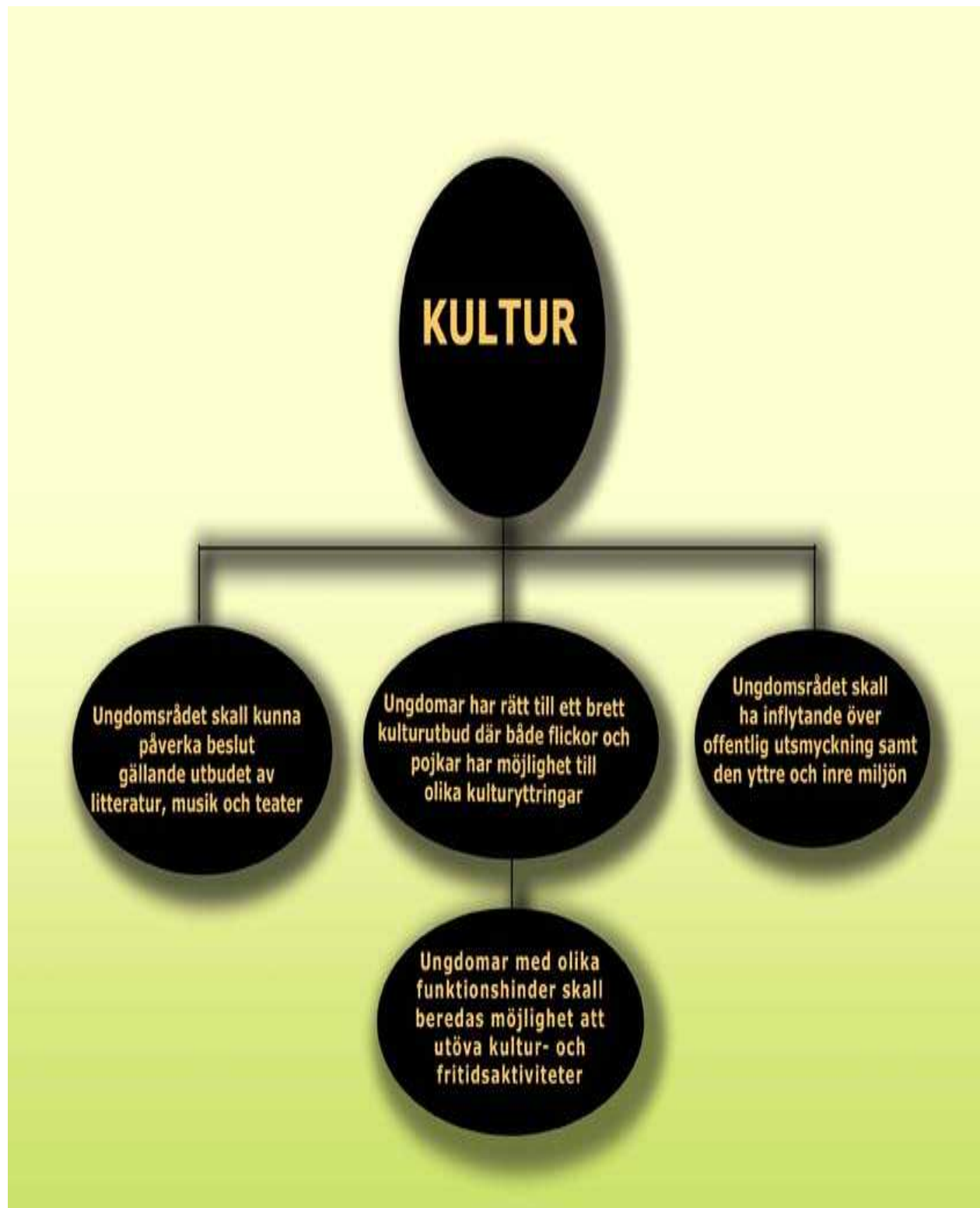
2.2 BOSTÄDER

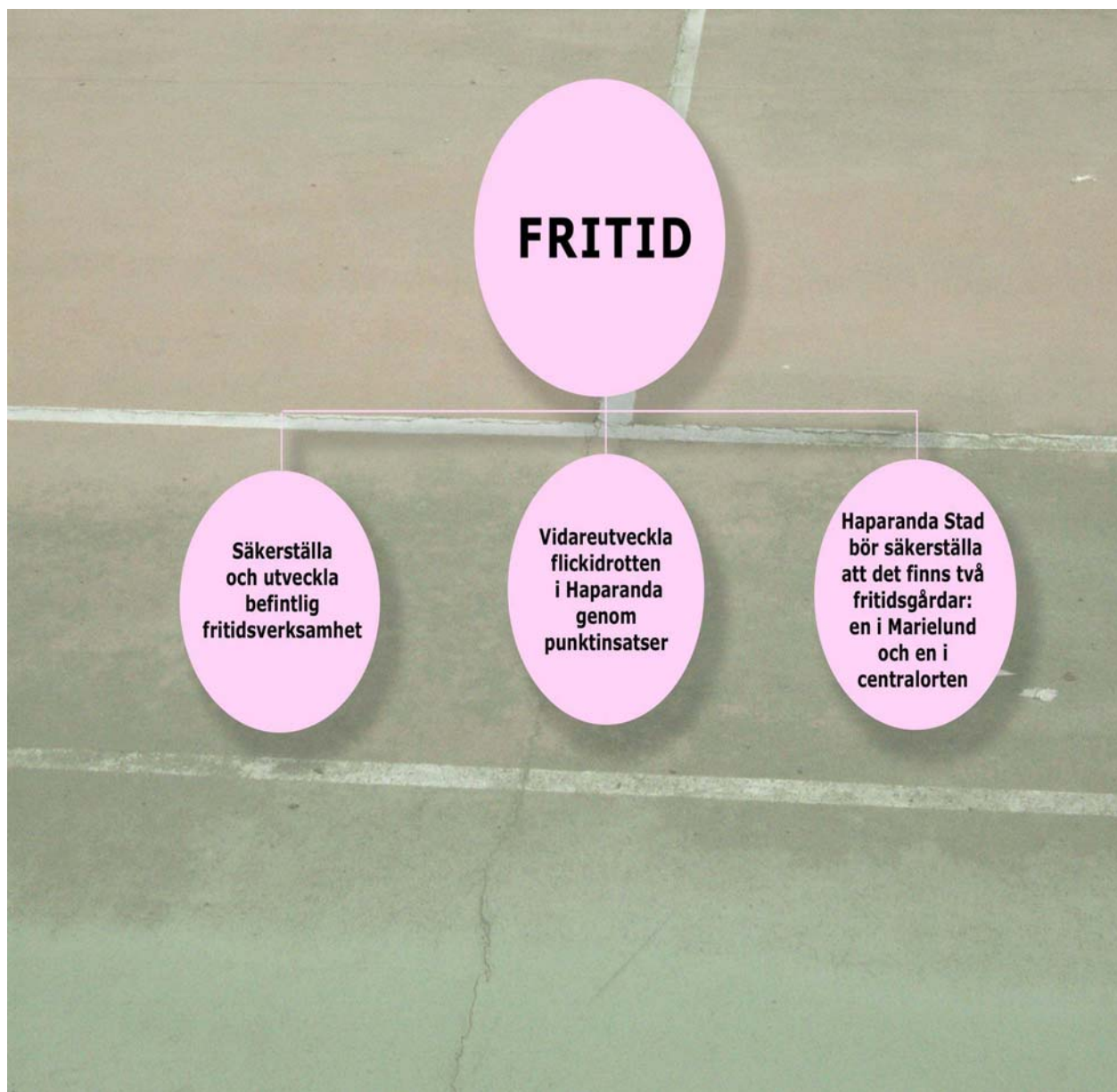

Ungdomarna i Haparanda vill att kommunen arbetar mot fler ungdomslägenheter. Haparanda Stad erbjuder idag 90 ungdomslägenheter med subventionerad hyra 38%. Dom flesta av ungdomslägenheterna ligger på området "Vallen" och ingen av ungdomslägenheterna är 1:or.

Ungdomarna vill att kommunen arbetar mot ytterligare 30 st ungdomslägenheter förutom dom 90 som finns idag. Det ungdomarna efterlyser är små lägenheter för ett första boende.

2.3 KULTUR/FRITID

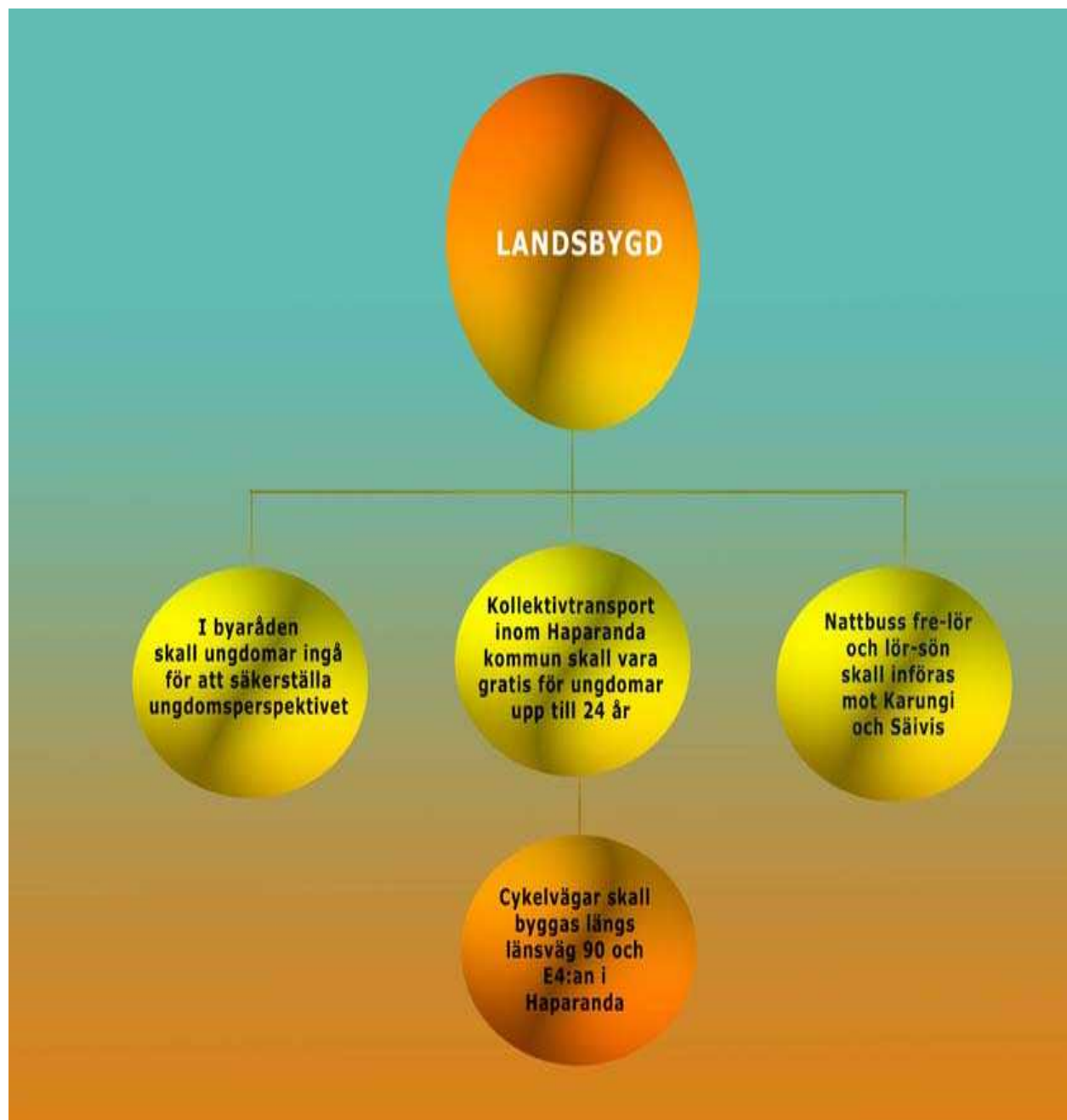
Ungdomarna i Haparanda Stad kräver inflytande när det gäller Kultur/Fritid och vill säkerställa olika kultur och fritidsaktiviteter som redan finns idag. Det är viktigt att kommunen tar tillvara olikheter i ungdomars fritidsutövning, samt ser till att flickor och pojkars rätt till fritidssysselsättning bedöms på lika villkor. När det gäller olika kulturyttringar så deltar barn och ungdomar i betydligt större utsträckning än den vuxna befolkningen. Man lyssnar på musik samt besöker olika konserter och är ute och dansar oftare än den vuxna befolkningen. Man lägger ned mest tid för att läsa böcker, biobesök, bibliotek, samt deltar aktivt när det gäller Internet. En vision är att under arbetsnamnet Botnia Bay "rocktåget" göra ungdomssatsningar inom idrott, kultur/fritid från Jakobsstad till Skellefteå där navet ligger i Haparanda-Torneå. Från ungdomsrådet vill man forma ett nytt begrepp som kallas Ungdomsomsorg där man tillsammans med Socialförvaltning, Skola, Fritid/kultur bildar en ungdomsenhet.

2.4 ARBETSMARKNAD

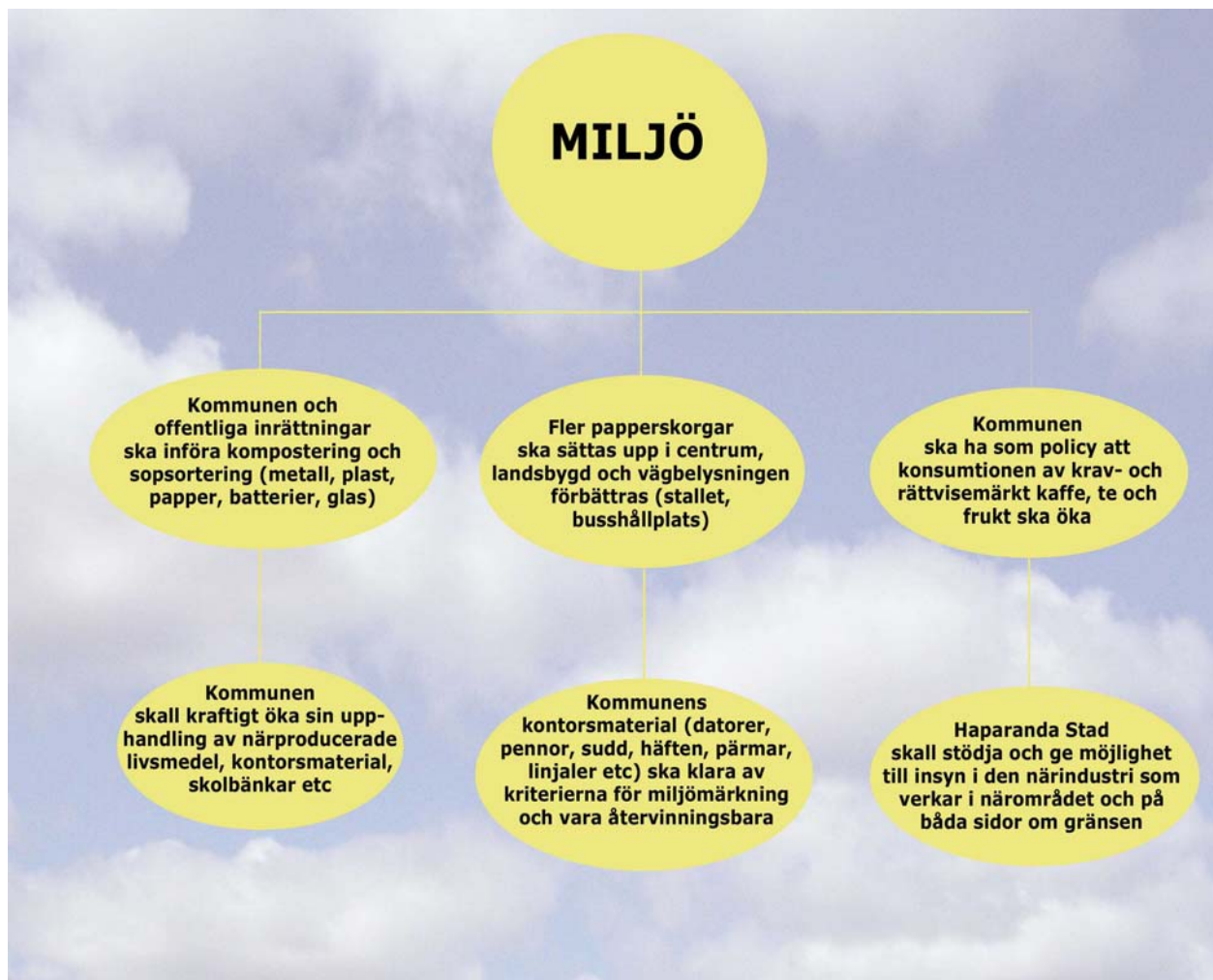
När det gäller arbetsmarknad vill ungdomarna att politiker utarbetar en framtidsmodell för att kunna bereda möjlighet till arbete på hemmaorten efter ev. utbildning ute i landet. En arbetsgrupp bestående av politiker, tjänstemän, näringsliv och andra intressenter utarbetar en långsiktig plan för att bereda ungdomars önskan om arbete i hemkommunen. Arbetsgruppen skulle b la arbeta med framtidsplaneringar av företag, bostäder, fritid, landsbygd mm.

2.5 LANDSBYGD

Utvecklingen av landsbygden är viktig för ungdomar i Haparanda Stad. Man vill vara med och påverka landsbygdsutvecklingen. Ex . gratis kollektivtrafik för ungdomar upp till 24 år från byarna runt Haparanda, samt nattbuss fre-lör. Utveckling av befintliga gång och cykelvägar i Haparanda med omnejd.

2.6 MILJÖ

Miljö är en viktig framtidsfråga som ungdomar i Haparanda vill ta på största allvar. Det gäller både närmiljö samt den industri vi har i vår närhet. När det gäller miljöfrågor vill ungdomar engagera sig i olika arbetsgrupper, för att förbättra Haparandas framtida miljöpolitik. Ex. man vill genomföra och dela ut ett Miljöpris till årets miljöklass, skola. På gränsen vill man göra till "Den gröna Staden". Man vill att Haparanda Stad tar initiativ till att påverka näringslivet i kommunen att arbeta miljöinriktat "kanske ett kriterium för att bli Årets företagare" Ungdomarna efterlyser en infosida på nätet, Haparandas hemsida där man kan upplysa om ex. Var slänga vad, hur komposterar man, miljöchatt mm. Inrätta miljövänlig kollektivtrafik samt utöka bussandet enligt landsbygdsstenen.

2.7 INFLYTANDE

Även om det andra stenarna i många stycken behandlar om inflytandefrågor i olika forum, har ungdomarna samlat generella inflytandefrågor under en sten.

UPH-gruppen föreslår att ungdomsrådet utökas från nuvarande 17 till 25 ungdomar.

Ungdomar erbjuds vara med i olika arbetsgrupper, styrgrupper för att kunna utöva direkt inflytande i den kommunala processen.

UPH-gruppen föreslår att Haparanda stad frigör en pott pengar till ungdomsrådets verksamhet för att kunna förverkliga UPH. Ungdomsrådet förutsätter beslutsrätt över dessa pengar rådet förfogar över.

Varje år vid ett ungdomsting stämma av föregående års arbete. En aktivitetsplan med ansvarig nämnde/verksamhet ska årligen tas fram och utvärderas i samband med stadens årsredovisning som underställs stadens högst beslutande organ kommunfullmäktige.

Ungdomsrådet får utökat inflytande och blir en viktig remissinstans för kommunens olika förvaltningar, nämnder och kommunstyrelsen. Ungdomsrådet skriver förslag direkt till kommunstyrelsen, nämnder och berörd förvaltning som tar upp och behandlar förslaget. Förslaget från ungdomsrådet delges skriftligt från berörd organ tillbaka till ungdomsrådet. Varje skriftligt förslag från ungdomsrådet behandlas och utvärderas varje år vid ett ungdomsting.

3. GENOMFÖRANDE

För att uppföljningen av genomförandet av UPH skall bli överskådligt och ändamålsenligt har en sammanställning av samtliga förslag gjorts på näst följande sidor. För genomförandet av varje byggsten radas förslagen upp; med åtgärd, den huvudansvarige nämnden/styrelsen, en tidplan och kommentarer för resp. förslag. Förkortningar som används: KF (Kommunfullmäktige), KS (Kommunstyrelsen), BUN (Barn och ungdomsnämnden), BoU (Barn- och ungdomsförvaltningen), ToS (Förvaltningen Teknik och Service), KC (Kommunchef), FC (Förvaltningschef).

BYGGSTENEN SKOLA: Grundskola/Gymnasiet/Allmänt/Förslag till ändring 2004

FÖRSLAG	ÅTGÄRD	HUVUDANSVARIG (nämnd/styrelse/ung.-rådet)	TIDPLAN	UPPFÖLJNING HÖSTEN 2003
Elevrepresentanter (högst 2 st) har rätt att delta och skall då rådfrågas under anställningsprocessen av ny personal. Sommartid löses detta i form av två i förväg utsedda elevrepresentanter.	Komplettera riktlinjer vid nyrekrytering	- KS: Utfärda riktlinjer och förverkliga. - BUN: Förverkliga.	Nya riktlinjer antagna oktober 2001 Uppföljning: 2002-06-30	Inte praktiskt möjligt vid anställningar av Personal . Åtgärd ses över under 2005 Förekommer på gymnasiet. Genomfört 2000.
Elev och lärare skall tillsammans utarbeta en individuell studieplan som är utvärderingsbar både för lärare och elev	Tydligörs i skolplanen ("Trädet")	- Bestyrelsen Tornedalsskolan - BUN	Uppföljning: 2002-06-30	Alla elever skall ha en individuell studieplan. Den goda skolan TRÄDET. Enligt skolplan.
Politiker genomför öppna och återkommande dialoger med	Ungdomsrådet bjuder in och organiserar	Ungdomsrådet	Uppföljning: 2002-06-30	Öppna möten genomförs med tjänstemän och politiker.

ungdomarna (fria och öppna möten ute på skolorna)	möten med alla partier			Öppna möten genomförs med politiker, skolan, ungdomens hus.
Vid problem/konflikt mellan lärare och elev skall följande konflikthantering tillämpas: eleven ifråga har rätt att själv utse en kamrat eller vuxen till stöd då problemet skall lösas hos skolledningen, som omedelbart skall vidta åtgärd. OBS: Förälder till elev i grundskolan kan/får inte förbigås	Utfärda riktlinjer (eller komplettera riktlinjer om sådana finns)	- FC BoU - FC Utvecklingsförvaltningen	Uppföljning: 2002-06-30	Möjlighet finns att byta grupp/klass. Dialog förs mellan Rektor och elevråd, berörd elev samt förälder. Medling erbjuds av utbildad personal. Genom elevråd samt bestyrelsen och berörd rektor. Regler för detta följs upp av berörd skolledning. Medling erbjuds av utbildad personal/ elev
Enskild elevs medverkan i det lokala samhällsarbetet (elevråd/ungdomsråd) skall fastslås och skrivas in i betyget	Betygsblanketter har vissa föreskrivna modeller. Där noteras deltagande i elevråd och ungdomsråd.	- FC Utvecklingsförvaltningen - FC BoU	Uppföljning: 2002-06-30	Vid övrigt lokalt samhällsarbete: Den sektor/verksamhet/föreningsarbete/lokala samhällsarbetet där medverkan skett utfärdar själv intyget vilket eleven själv kan bifoga sina övriga merithandlingar. Genomfört 2002. När det gäller grundskolan ansvarar ungdomspolitiska ansvarig att det skrivs in i betyget.
Demokratibegreppet, värdegrund och ungdomsinflytande i vardagen skall behandlas inom förskola/grundskola (F – 9) samt erbjudas som nationell kurs i gymnasieskolan	Skall framgå i respektive skolas verksamhetsplan hur	- FC Utvecklingsförvaltningen - FC BoU	Uppföljning: 2002-06-30	Ja, som nationell kurs på gymnasiet.
Värdegrund skall införas som ämne eller inom ramen för skolans val på alla skolor Detta förslag ersätts av	Förslag arbetas fram av FC BoU och FC Utvecklingsförv.	- KS - BUN	Beslut skall tas under 2001	Översyn görs av FC på Bun samt Utvecklingsförvaltningen under 2004 Genom fria val kan elev välja

föregående.				värdegrund som fristående kurs.
Elevrådet skall ha inflytande i och vara delaktig i skolans utvecklingsarbete, samt i frågor som gäller skolans yttre och inre miljö	Skall framgå i respektive skolas verksamhetsplan	- FC Utvecklingsförvaltningen - FC BoU	Uppföljning: 2002-06-30	Elevrådet har rätt att delta vid skydds rond. Övrigt utvecklingsarbete ses över 2004. Elevrådet har representanter i bestyrelsen på gymnasieskolan.
Förbättra kapprummen och korridorerna i samråd med ungdomarna. Detta förslag tas bort då det är inaktuellt.	Skall ingå i budgetförslag 2002	- FC Utvecklingsförvaltningen - FC BoU - FC ToS	I samband med budget 2002	Se. Gymnasiet Påbörjat förbättringar 2001
Förbättra skolmaten i samråd med ungdomarna	Inventering under 2001 Förslag i samråd med eleverna våren 2002	- Kostchef Bun	Uppföljning: 2002-06-30	Ungdomarna sitter med i skolans kostråd som inrättas 2005.

BYGGSTENEN BOSTÄDER:

FÖRSLAG	ÅTGÄRD	HUVUDANSVARIG (nämnd/styrelse/ung.-rådet)	TIDPLAN	UPPFÖLJNING HÖSTEN 2003
Kommunen skall tillsammans med övriga aktörer på hyresmarknaden arbeta för att utöka antalet ungdomslägenheter inom hela kommunen till 120 st, främst 1:or och små 2:or	Kommunen samverkar med olika fastighetsaktörer	- KS/ KC	Uppföljning: 2002-06-30	Haparandabostäder har 82 lgh med 28% hyresrabatt för ungdomar upp till 28år, max tre år. Kommunen har ordnat 6 nya ungdomslgh i Ungdomens Hus hösten 2003. Totalt antal lgh 88, återstår 32 lgh för att nå målet.

BYGGSTENEN KULTUR/FRITID: KULTUR

FÖRSLAG	ÅTGÄRD	HUVUDANSVARIG (nämnd/styrelse/ung.-rådet)	TIDPLAN	UPPFÖLJNING HÖSTEN 2003
Ungdomsrådet skall kunna påverka beslut gällande utbudet av litteratur, musik och teater	Biblioteket redovisar hur senast 2001-12-31 Kulturen redovisar hur senast 2001-12-31	BUN	Åtgärder: 2001-12-31 Uppföljning: 2002-06-30	
Ungdomar har rätt till ett brett kulturutbud där både flickor och pojkar har möjlighet till olika kulturyttringar	Kulturen redovisar senast 2002-06-30	BUN	Uppföljning: 2002-06-30	Profilering Fotboll för flickor Festival/Ungdomsrådet Ungdomens Hus Ridhus
Ungdomsrådet skall ha inflytande över offentlig utsmyckning samt den yttre och inre miljön	Utfärda riktlinjer vid ny- och ombyggnation senast 2001-12-31	KS/ ToS	Uppföljning: 2002-06-30	I samband med utsmyckning av skolor fungerar detta. Ungdomsrådet har möjligheter att yttra sig kontinuerligt kring arbetet med översiktsplanen och också gjort detta. Kommunen kommer att sätta ungdomsrådet på remisslistan i samband med framtida

				utsmyckningar av den yttre miljön.
Ungdomar med olika funktionshinder skall beredas möjlighet att utöva kultur- och fritidsaktiviteter	Svarsskrivelse från Kultur/Fritid	BUN	Uppföljning: 2002-06-30	Ungdomens Hus

BYGGSTENEN KULTUR/FRITID: FRITID

FÖRSLAG	ÅTGÄRD	HUVUDANSVARIG (nämnd/styrelse/ung.-rådet)	TIDPLAN	UPPFÖLJNING HÖSTEN 2003
Säkerställa och utveckla befintlig fritidsverksamhet	Skall framgå i verksamhetsplanen för fritidsverksamheten	BUN	Uppföljning: 2002-06-30	Stärka Föreningslivet Ridinstruktör/genomfört Haparanda Stad ökar anslaget till ungdomsorganisationer
Vidareutveckla flickidrotten i Haparanda genom punktinsatser	Redovisas särskilt i årsredovisningen för 2002	BUN	I samband med årsredovisning för 2002	Medveten satsning när det gäller Ridsport, Fotboll, basket, innebandy.
Haparanda Stad bör säkerställa att det finns två fritidsgårdar: en i Marielund och en i Centralorten	Frågan utreds under 2001	BUN	Uppföljning: 2002-06-30	Svar kommer att lämnas i samband med budget 2002 alt. 2003

BYGGSTENEN ARBETSMARKNAD:

FÖRSLAG	ÅTGÄRD	HUVUDANSVARIG (nämnd/styrelse/ung.-rådet)	TIDPLAN	UPPFÖLJNING HÖSTEN 2003
Att anställa arbetslös ungdom när det är praktiskt möjligt i kommunen	Frågan behandlas/bereds under 2001	- KS/ Utvecklingsförvaltning	Rapport senast 2001-12-31 Uppföljning: 2002-06-30	Feriearbete åk 1 och 2 på Gymnasiet KPU 18 – 20år, praktik, utlandspraktik
Kommunstyrelsen skall arbeta för ökade möjligheter för ungdomar att komma ut på arbetsmarknaden	Se föregående förslag	- KS/ FC Utvecklingsförvaltning	Rapport senast 2001-12-31 Uppföljning: 2002-06-30	Ungdomsgaranti 20-24år Arbetsmarknads åtgärd
Tillsammans med utvecklingsförvaltningen utarbeta en framtidsmodell bestående av tjänstemän, politiker, näringsliv, och andra intressenter samt ungdomar i en styrgrupp som utarbetar en modell för att bereda möjlighet till arbete på hemorten		- KS genom arbetsmarknadsnämnden/ FC Utvecklingsförvaltning	Uppföljning: 2002-06-30	Ungdomshandläggare. Haparanda har 2 handläggare på Arbetsförmedlingen. Haparanda har många näringar som är ungdomsrelaterade där man rekryterar ungdomar.
Ungdomar skall ingå i den	Arbetsgrupp bildas	- KS/ FC	Uppföljning:	Representant från ungdomen finns

arbetsgrupp som planerar feriearbeten	under våren 2002	Utvecklingsförvaltning	2002-06-30	redan i arbetsmarknadsnämnden. Ungdomsrådet är med när man tillsätter ferieplatser.
---------------------------------------	------------------	------------------------	------------	---

BYGGSTENEN LANDSBYGD:

FÖRSLAG	ÅTGÄRD	HUVUDANSVARIG (nämnd/styrelse/ung.-rådet)	TIDPLAN	UPPFÖLJNING HÖSTEN 2003
I byråden skall ungdomar ingå för att säkerställa ungdomsperspektivet	Förslaget överlämnas till byråden	- KS/ Utvecklingsförvaltning	Uppföljning: 2002-06-30	Byråden har fortlöpande diskussioner att bilda ungdomsgrupper inom råden
Kollektivtransport inom Haparanda Kommun skall vara gratis för ungdomar upp till 24 år	Ses över vid utvärderingen av Ringlinjen m m.	- KS/ KC	Uppföljning: 2002-06-30	Genomförbart vid lågtrafik med Ringlinjen, mellan kl 16.00 och 19.00 vardagar samt samtliga turer på lördagar.
Nattbuss fre-lör och lör-sön skall införas mot Karungi och Säivis	Ses över vid utvärderingen av Ringlinjen m m.	- KS/ KC	Uppföljning: 2002-06-30	Österbergs trafik ombesörjer två tillfällen under 2004, kostnad 1500 kr per tillfälle. Ungdomsrådet bokar tidpunkterna för två bussar som kör från Karungi respektive Säivis och tillbaka samma kväll.
Cykelvägar skall byggas längs länsväg 99 och E4:an i Haparanda	Beaktas i yttrande till Vägverket	- KS/ FC ToS	Uppföljning: 2002-06-30	Planer finns redan för båda sträckningarna. Medel finns tillgängliga 2004 för sträckan Marielund – Vojakalla.

BYGGSTENEN MILJÖ:

FÖRSLAG	ÅTGÄRD	HUVUDANSVARIG (nämnd/styrelse/ung.-rådet)	TIDPLAN	UPPFÖLJNING HÖSTEN 2003
Kommunen och offentliga inrättningar ska införa kompostering och sopsortering (metall, plast, papper, batterier, glas)	Ta fram policy	- Samhällsbyggnadsnämnden/ Miljöinspektören	Uppföljning: 2002-06-30	Delvis genomfört
Kommunens kontorsmaterial (datorer, pennor, sudd, häften, pärmar, linjaler etc) ska klara av kriterierna för miljömärkning och vara återvinningsbara	Upphandlingar sköts som hittills, med krav på leverantören att deklarerat sitt miljöarbete och produkter. <i>Kommunen använder sig sedan 2002 av det s k "EKU-verktyget" (www.eku.nu)</i>	KS/ Kommunledningsförvaltning/Inköpsfunktionen	Kontinuerligt vid upphandlingar	Vid alla kommunens upphandlingar är miljökraven med som <i>ett</i> av kriterierna när anbud skall bedömas. På grund av produktområdet, kontorsmaterial, är det inte i praktiken möjligt att begära in deklARATIONER på varje enskild produkt. Istället begäras från leverantören vid upphandlingar en översiktlig deklARATION av företagets sortiment. I det avtal som Haparanda Stad idag har uppfyller leverantören ställda miljökrav och har i sitt sortiment ett brett urval miljömärkta och återvinningsbara produkter. Leverantörerna arbetar också kontinuerligt på att vidareutveckla sitt miljöarbete och sortimentet utvecklas mot

	<p><i>som hjälp att ställa miljökrav. Det är ett verktyg framtaget av delegationen för ekologisk hållbar upphandling.. EKV-verktyget utvecklas ständigt för att ge exempel på hur hårdare miljökrav kan ställas på ett sådant sätt som är förenligt med lagstiftningen kring offentlig upphandling, främst EG-direktiven och Lagen om offentlig vilka styr all offentlig upphandling inom EU.</i></p>			<p>att än mer innehålla miljömärkta produkter. <i>På pappersprodukter (kopierings-, tork-, toalettpapper o s v) ställs idag ett Skallkrav att de skall vara Svanen-märkta el. på annat sätt uppfylla kriterierna för Svanen märkning. Även det flesta andra varor som upphandlas till kontor uppfyller någon form av miljömärkning, är miljövänliga/återvinningsbara där möjligt. Datorer upphandlas till kommunen via Statskontorets ramavtal, där det ställs mycket hårda miljökrav på leverantörerna.</i></p>
Fler papperskorgar ska sättas upp i centrum, landsbygd och vägbelysningen förbättras (stallet, busshållplats)	Skall ingå i budgetarbetet för 2002-2003	KS/ FC ToS	Uppföljning: 2002-06-30	Belysning genomfört 2002 till Stallet. Busshållplatser belysta i innerstaden
Kommunen skall kraftigt öka sin upphandling av närproducerade livsmedel, kontorsmaterial,	Fortsatta samtal och samråd mellan stadens enheter för	KS	Uppföljning: 2002-06-30	SE SVAR NEDAN!!!

skolbänkar etc	inköp och kost, producenterna, landsbygdsutveckling			
Kommunen ska ha som policy att konsumtionen av krav- och rättvisemärkt kaffe, te, och frukt ska öka	<i>Möjlighet finns att ställa krav vid upphandling av livsmedel: att ekologiskt producerade produkter, produkter som uppfyller KRAV:s normer (i Sverige) eller EU's förordning 209291 om Ekologiskt odling (övriga Europa), prioriteras vid utvärdering av anbud.</i>	Kommunstyrelsen/ Kommunledningsförvaltningen -Inköpsfunktionen/ToS-Kost	Kontinuerligt vid upphandling av livsmedelsprodukter.	<i>Möjlighet att ställa krav att livsmedel skall vara ekologiskt odlade finns i och med att EU har definierat vad som avses med ekologiskt producerade livsmedel. Förordning 2092/91 omfattar ekologisk produktion av jordbruksprodukter och uppgifter därom på jordbruksprodukter och livsmedel och är kompletterad med förordningen 1804/1999 så att även animalieproduktion omfattas. Från och med 19 april 2000 finns också en EU-märkning för ekologiska produkter och regler för vilka produkter får märkas. KRAV och Demeter uppfyller EU-reglerna och får således användas tillsammans med den nya EU-logotypen. Det går däremot inte att ställa krav på att produkten <u>skall vara lokalt producerade eller att varorna skall vara producerande i en särskild region.</u> Detta skulle utesluta andra leverantörer från att ge anbud och vara i strid med grundtanken för all offentlig upphandling (fri rörlighet av varor och fri konkurrens inom EG) och</i>

			<p><i>EG-direktivens principer om icke-diskriminering och likabehandling. Av samma skäl är krav på korta transporter i strid mot gällande bestämmelser. Kvalitetskrav kan beträffande vissa produkter innebära krav på färskhet, men man kan inte relatera kravet till att produkten skall vara lokalt producerade.</i></p> <p><i>Vid förra upphandlingen av livsmedel våren 2003 togs också anbud på KRAV-märkta livsmedel och det är fullt möjligt att med nuvarande avtal handla KRAV-märkt. Enligt kostchefen Maarit Matila går det dock inte att endast upphandla KRAV-märkta produkter då det inte finns tillgång till ett så brett sortiment eller så stora volymer. Kostnadsskillnad på KRAV-märkta livsmedel och traditionella livsmedel är mellan 20 och 40 %. Kravmärkning av matsedeln är en åtgärd som dock finns att tillgå. Detta innebär att kommunen ansluter sig till KRAV och åtar oss att servera en lunchmåltid per vecka med livsmedel som är KRAV-märkta. KRAV tar en anslutningsavgift samt en årlig avgift för medlemmar baserat på omsättning.</i></p>
--	--	--	--

				<i>För att genomföra kravmärkning av matsedeln krävs också utbildning av samtliga anställda. En grov uppskattning av kostnaden för kravmärkning av matsedeln är att maten skulle bli 1,5 miljoner dyrare första året. Det behövs dock en mer grundlig utredning för att klargöra matsedelsutformning, produkttillgång, utbildningsbehov och kostnader.</i>
Haparanda Stad skall stödja och ge möjlighet till insyn i den närindustri som verkar i närområdet och på båda sidor om gränsen	Stöd i form av t ex svar på frågor: vart man kan få ut dokument, vart man kan vända sig för klaga och hur dokument skall tolkas (förtydliganden av halter/siffror m m)	Samhällsbyggnadsnämnden /Miljö- och hälsokontoret	Kontinuerligt.	Samrådsgrupp med ungdomar i samband med remissyttranden.

BYGGSTENEN INFLYTANDE:

FÖRSLAG	ÅTGÄRD	HUVUDANSVARIG (nämnd/styrelse/ung.-rådet)	TIDPLAN	UPPFÖLJNING HÖSTEN 2003
UPH-gruppen föreslår ATT ungdomsrådet utökas från nuvarande 17 till 25 ungdomar.	Beslut i Kommunfullmäktige (KF)	KF	Beslut 2001-06-18	En ny organisation är under uppförande till årsskiftet 03-04 som innebär att ungdomar kan gå in i olika former av arbetsgrupper för att därefter söka sig till

				Ungdomsrådet som blir en mindre formation med 9 ledamöter
Ungdomar erbjuds vara med i olika arbetsgrupper, styrgrupper för att kunna utöva direkt inflytande i den kommunala processen.	Beslut i KF	KF/ KC och respektive FC	Uppföljning: 2002-06-30	Ungdomar erbjuds att vara med i olika arbetsgrupper och också i styrgrupper. Problem skoltid/dagtid
UPH-gruppen föreslår att Haparanda stad frigör en pott pengar till ungdomsrådets verksamhet för att kunna förverkliga UPH. Ungdomsrådet förutsätter beslutsrätt över dessa pengar rådet förfogar över.	Ungdomsrådet äskar årligen pengar till en planerad verksamhet i samband med kommunens budgetprocess.	KS	Årligen, med start från Hösten 2001.	Inom KS budget finns 100 tkr/år anslaget sedan 2001. Ca 40% finansierar personal och resterande medel går till ungdomsting, representation vid ungdomskonferenser m m
Varje år vid minst ett ungdomsmässa/ting stämma av föregående års arbete. En aktivitetsplan med ansvarig nämnd/verksamhet ska årligen tas fram och utvärderas i samband med stadens årsredovisning som underställs stadens högst beslutande organ kommunfullmäktige.		KS/Ungdomsrådet/KC	- Första ungdomstinget (planering för verksamheten 2002 och äskandet av medel) i Aug.-Sept. Färdigt senast 2001-09-30. - 2002-02-28 - Uppföljning 2002-06-30	Ungdomsting har anordnats 2002 och 2003 för ungdomar i åldern 13-19 år. Ledamöter från ungdomsrådet skall delta i uppföljningen hos nämnderna.
Ungdomsrådet får utökat inflytande och blir en viktig remissinstans för kommunens olika förvaltningar, nämnder och kommunstyrelsen. Ungdomsrådet skriver förslag direkt till kommunstyrelsen, nämnder och berörd förvaltning som tar upp och behandlar förslaget. Förslaget från	Dagordningar skickas till ungdomsrådet. Ungdomsrådet själv ansvarar för att yttra sig i ärenden som rådet vill yttra sig i. Hänsyn togs hos samtliga nämnder, styrelser, förvaltningar	KS/ KC		Här har en positiv attitydförändring skett. Ungdomsrådet upplever att man respekteras bättre än tidigare. Intresset har ökat från politikerna, man blir oftare tillfrågad. Intresse kan skifta inom vissa förvaltningar och tjänstemän. Som remissorgan tillfredställande.

ungdomsrådet delges skriftligt från berörd organ tillbaka till ungdomsrådet. Varje skriftligt förslag från ungdomsrådet behandlas och utvärderas varje år vid ett ungdomsting.	att hålla ungdomsrådet ajour om viktiga/principiella ärenden i beredning så att ungdomarna kan yttra sig i dessa.			
--	---	--	--	--